

AJUNTAMENT
D'ESPLUGUES

Guia pedagògica

Joc dels ODS: Missió 2030

Amb la col·laboració de

Diputació
Barcelona

INTRODUCCIÓ	3
METODOLOGIA: PER QUÈ UN JOC?	4
OBJECTIUS GENERALS	6
COMPETÈNCIES CLAU	8
TAULA 1 CICLE MITJÀ I CICLE SUPERIOR D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA TAULA 2 PRIMER I SEGON CICLE D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA - ÀREES OBLIGATÒRIES TAULA 3 SEGON CICLE D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA - ÀREES OPTATIVES	
ITINERARIS POSSIBLES	18
RECURSOS COMPLEMENTARIS	18

INTRODUCCIÓ

L'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat ha desenvolupat una campanya global, en la que s'inclou el **Joc dels ODS: Missió 2030** i la present guia, amb l'objectiu de facilitar aquest material a la ciutadania, la comunitat educativa, les entitats i el teixit empresarial del municipi per tal que es vinculin a l'Agenda Esplugues 2030 i descobreixin les accions reals que es duen a terme dia a dia per fomentar els reptes associats als Objectius de Desenvolupament Sostenible:

- 1 Garantir l'accés universal als serveis bàsics** i fer front a les desigualtats i a les situacions de risc dels col·lectius més vulnerables, incidint en la prevenció de la pobresa.
- 2 Enfortir l'educació i garantir l'èxit educatiu** de tota la ciutadania, des de la infància fins a la formació de persones adultes. Posem el punt de mira cap a una **educació de qualitat i inclusiva**.
- 3 Ser una ciutat referent en la lluita contra les desigualtats i la violència** en totes les seves expressions: de gènere, LGTBIQ, per motiu d'origen, d'edat, o altres raons.
- 4 Configurar una ciutat resilient i abastida d'energia sostenible**, capacitada per resistir els moments de crisi.
- 5 Protegir l'ocupació i promoure la creació de llocs de treball de qualitat** com a pilar bàsic per al desenvolupament econòmic, tot garantint una ocupació digna i el respecte als drets laborals.
- 6 Contribuir al desenvolupament econòmic i social** promovent la dinamització econòmica, la industrialització sostenible, la innovació i la millora de les infraestructures del municipi.

- 7 Donar suport i **promoure la transformació i evolució del sector comercial de la ciutat** com a actor clau per a la reactivació econòmica potenciant, en particular, la seva modernització i digitalització.
- 8 Promoure un **ús responsable i racional dels recursos**, tant pel que fa a la seva producció com en el seu consum.
- 9 Continuar promovent **accions en contra del canvi climàtic** i fer front als seus efectes ambientals i socials, així com **protegir la biodiversitat i els ecosistemes d'Esplugues**.
- 10 Fomentar la **simplificació, personalització i eficiència en la prestació dels serveis**, sobre la base de la transparència, la participació i la col·laboració tant en l'àmbit local com supralocal.

METODOLOGIA: PER QUÈ UN JOC?

Per aquesta proposta, s'ha dissenyat un joc de taula amb l'objectiu de treballar de forma lúdica els Objectius de Desenvolupament Sostenible, inclosos en el marc de l'Agenda 2030.

Els jocs formen part d'aquest petit grup d'activitats humanes que han transcendit les societats que les han imaginat i creat, més enllà dels obstacles lingüístics, culturals, socials i també geogràfics. I de la mateixa manera que és un dret per a la infància és una necessitat per a tota la vida.

Jocs com la baldufa apareixen en l'Antic Egipte fa més de 5.000 anys, dames i daus, en jaciments de Creta, Mesopotàmia, Grècia i tot l'Imperi Romà. Els primers taulers de Mancala apareixen a les escalinates d'un temple a la vora del Nil 1.400 anys a.C., i els romans ja jugaven a un primitiu Backgammon. Veiem també que

jocs procedents de cultures absolutament dispars mantenen semblances sorprenents: les baldufes són un bon exemple, però també jocs com el Sambori o el Teix.

Perquè com diu Johan Huizinga en el seu llibre Homo Ludens¹: “el joc autèntic constitueix una de les bases essencials de la civilització”. La pulsio del joc forma part de la nostra història, ens defineix com a persones i com a comunitat, mostrant-nos així tota la seva profunditat. Sabem que **jugar és una font inesgotable de plaer i alegria, que permet un creixement harmònic del cos, la intel·ligència, l'afectivitat, i la sociabilitat**. Ara i sempre el joc és i ha estat un element fonamental en el desenvolupament de les persones, imprescindible per al seu creixement.

Així mateix, hi ha una actitud mental concreta que afavoreix aquesta capacitat de jugar i que, en conseqüència, fomenta un millor aprenentatge: l'actitud lúdica. Aquesta actitud permet concentrar tasques complexes, que requereixen un esforç notable, durant un temps sostingut, perquè la persona s'ho està passant bé, s'està divertint. Així, l'esforç i propòsit que la persona posa en la tasca, gràcies a l'actitud lúdica, li permet dominar habilitats, recollir materials o posar les coses en el seu degut lloc en anticipació d'una recompensa –a poder ser intrínseca– en el futur. Com apunta Jenkins², **la persona està disposada a fer l'esforç, perquè no és la meta o l'objectiu el que li importa a la persona, sinó el procés, durant el qual s'està divertint**.

Així, en primera instància, podríem dir que el joc és un bon recurs per aquest projecte, ja que:

- Facilita l'adquisició de coneixements concrets.
- Incentiva comportaments.
- Transmet valors i fomenta l'esperit crític i la reflexió.

¹ Huizinga, J. (1984). Homo ludens. Madrid: Alianza.

² Jenkins, H. (2009). Confronting the challenges of participatory culture: Media education for the 21st century. The MIT Press.

- Facilita els aprenentatges socials (compartir, cooperar, treball en equip ...).
- Permet canviar de rol i identificar-nos amb els altres.
- Fomenta l'autoestima i la confiança en un mateix.
- És divertit, produeix plaer.

El joc és, per tant, una **potent metodologia pedagògica que promou i facilita les accions esmentades de forma amena i significativa.**

A més, el joc en comunitat aporta els següents beneficis:

- Cohesiona grups poblacionals.
- Permet espais de relaxament de les situacions diàries d'estrès.
- Afavoreix la relació entre generacions i edats.
- Desenvolupa diferents habilitats i capacitats.

OBJECTIUS GENERALS

L'objectiu principal que ens plantejem amb aquesta proposta és el que **els infants i joves s'endinsin en el món dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, així com en l'Agenda 2030, i, més concretament, en com s'implementen aquests ODS a la ciutat d'Esplugues de Llobregat.**

Tenint en compte, tant el **Currículum d'Educació Primària** com el **Currículum d'Educació Secundària Obligatòria**, podem afirmar que, aquesta proposta i tot el treball que se'n pugui derivar d'aquesta, **contribueix al fet que els i les alumnes assoleixin els següents objectius generals de l'etapa:**

- ✓ Assumir responsablement els seus deures; conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres; practicar l'empatia, la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups; exercitar-se en el diàleg garantint els

drets humans com a valors comuns d'una societat plural, i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.

- Desenvolupar i consolidar hàbits d'autoregulació, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per portar a terme de manera satisfactòria les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal i relacional.
- Valorar la igualtat de gènere i respectar la diversitat sexual, de gènere, ètnica o de capacitats. Rebutjar els estereotips que suposin qualsevol forma de discriminació entre persones. Conèixer els drets sexuals i reproductius, i exercir-los des del respecte a qualsevol persona i des de l'autocura.
- Enfortir les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, així com rebutjar tot tipus de violència i discriminació, especialment la violència masclista i la violència LGTBIfòbica, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes, i resoldre pacíficament els conflictes.
- Adquirir destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per adquirir, amb sentit crític, nous coneixements. Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i avançar en una reflexió ètica sobre el funcionament i l'ús de la tecnologia.
- Conèixer, comprendre i aplicar les diferents formes de raonament pròpies de les matemàtiques i usar-les en la resolució de problemes propis en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

- ✓ Desenvolupar la iniciativa emprenedora i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
- ✓ Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de cura i salut corporals, adquirir estratègies per poder prendre decisions conscients sobre el consum alimentari, i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seva diversitat.
- ✓ Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, l'alimentació, el consum, la cura, la consideració i el respecte cap als éssers vius, i contribuir a la conservació i millora del medi ambient.
- ✓ **Prendre consciència de les problemàtiques que té plantejades la humanitat i que es concreten en els objectius de desenvolupament sostenible.**

COMPETÈNCIES CLAU

El nou Currículum d'ordenació, tant d'Educació Primària com d'ESO, ens parla de les competències clau que han d'assolir els i les alumnes un cop acabada l'etapa. Així, les relaciona també amb els sabers i els criteris corresponents a cada competència clau i específica.

El **Joc dels ODS: Missió 2030**, en tractar-se d'una proposta transversal, contribueix a les següents competències claus, tant en Educació Primària com a l'ESO:

- **Competència en comunicació lingüística.**
- **Competència plurilingüe.**

- **Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria.**
- **Competència digital.**
- **Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.**
- **Competència ciutadana.**
- **Competència emprenedora.**
- **Competència en consciència i expressió culturals.**

A continuació, podreu trobar les següents taules, on trobareu llistades les competències específiques per cicles i àrees:

Taula 1

| Competències específiques de Cicle Mitjà i Cicle Superior d'Educació Primària, classificades per àrees.

Taula 2

| Competències específiques de les àrees obligatòries a 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO.

Taula 3

| Competències específiques de les àrees optatives a 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO.

TAULA 1 | CICLE MITJÀ I CICLE SUPERIOR D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

ÀREA: CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL

C2. Plantejar-se preguntes sobre el món, aplicant les diferents formes de raonament i mètodes del pensament científic, per interpretar, respondre i predir els fets i fenòmens del medi natural, social i cultural i per prendre decisions creatives i decidir actuacions ètiques i socialment sostenibles.

C5. Analitzar les característiques de diferents elements o sistemes del medi natural, social i cultural, identificant la seva organització i propietats, establint relacions entre aquests, per tal de reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural i emprendre accions per a un ús responsable, la seva conservació i millora.

C6. Analitzar críticament les causes i conseqüències de la intervenció humana a l'entorn integrant els vessants social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental definits en els Objectius de Desenvolupament Sostenible, per tal de promoure la capacitat d'afrontar els problemes, aportar solucions i actuar de manera individual i col·laborativa en la seva resolució, posant en pràctica hàbits de vida i de consum responsable i sostenible.

C7. Observar, detectar, comprendre i interpretar canvis i continuïtats del medi natural, social i cultural, analitzant relacions de causalitat, simultaneïtat i successió, per explicar i valorar les relacions entre diferents elements i esdeveniments que permeten entendre el present i imaginar futurs possibles.

C8. Reconèixer, valorar i defensar la diversitat i la igualtat de gènere reflexionant sobre qüestions ètiques i mostrant empatia i respecte, per tal de construir una societat diversa, equitativa i contribuir al benestar individual i col·lectiu i a la consecució dels valors dels drets humans.

C9. Participar de la vida social de manera eficaç i constructiva respectant i aprofundint en el desenvolupament dels drets humans i dels infants i de les minories, per tal d'aconseguir una ciutadania activa, responsable i implicada.

C10. Valorar el funcionament de les administracions públiques, a partir dels principis i els valors que es desprenen de l'ordenament jurídic que regula la nostra convivència, per protegir els drets civils i polítics i generar interaccions respectuoses i equitatives promovent la resolució pacífica i dialogada dels conflictes.

ÀREA: EDUCACIÓ FÍSICA

C2. Desenvolupar un estil de vida actiu i saludable, incorporant la pràctica habitual d'activitats físiques i altres comportaments beneficiosos per a la salut durant la vida quotidiana per a adquirir d'hàbits que contribueixin al benestar físic, mental i social.

C4. Valorar l'entorn com a espai de pràctica d'activitats físiques i d'ocupació del temps de lleure, utilitzant-lo de manera respectuosa i responsable per a participar de la seva conservació i millora.

C5. Mostrar comportaments i actituds empàtiques i inclusives en la pràctica d'activitats físiques, emprant habilitats socials i processos d'autoregulació per a fomentar la convivència.

ÀREA: LENGUA CASTELLANA I LITERATURA - LENGUA CATALANA I LITERATURA

C1. Prendre consciència de la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.

C6. Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diverses fonts, de forma planificada i de manera progressivament autònoma, avaluant la seva fiabilitat, reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació, i adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual, per transformar aquesta informació en coneixement i comunicar-la de manera creativa.

C10. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i desterrar els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge. Posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives.

ÀREA: MATEMÀTIQUES

C2. Resoldre problemes, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar i compartir diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar la seva validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat i generar noves preguntes i reptes.

TAULA 2 | PRIMER I SEGON CICLE D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA - ÀREES OBLIGATÒRIES

ÀREA: BIOLOGIA I GEOLOGIA

C4. Fer servir diverses formes de raonament, com el pensament hipoteticodeductiu i el pensament computacional, per resoldre problemes o donar explicació a fenòmens naturals i processos de la vida quotidiana relacionats amb la biologia i la geologia, mitjançant l'anàlisi crítica de les respostes i solucions i reformulant el procediment, si fos necessari.

C5. Analitzar els efectes de determinades accions sobre el medi ambient i la salut, basant-se en els fonaments de les ciències biològiques i geològiques, per fer propostes d'acció i per decidir de manera informada sobre problemàtiques actuals i adoptar hàbits que minimitzin els impactes mediambientals, que siguin compatibles amb un desenvolupament sostenible i que permetin mantenir i millorar la salut individual i col·lectiva.

C6. Analitzar els elements del paisatge, utilitzant de forma integrada els coneixements procedents de la biologia, geologia i ciències ambientals per explicar-ne l'origen i possible evolució així com les característiques de la comunitat d'organismes, la dinàmica del relleu i els possibles riscos naturals.

ÀREA: GEOGRAFIA I HISTÒRIA

C2. Indagar i argumentar a partir de problemes socials rellevants, locals i globals, per desenvolupar un pensament crític i respectuós amb les diferències, que contribueixi a la construcció de la identitat individual i col·lectiva i a la consecució d'un present i un futur més just i inclusiu.

C4. Descobrir i analitzar els elements i dinàmiques que configuren el territori, mitjançant l'estudi de casos i problemàtiques geogràfiques, per valorar els diferents paisatges i proposar alternatives de gestió territorial, amb criteris de sostenibilitat i justícia social.

C6. Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi de perspectives i mirades diverses per formar-se un criteri propi fonamentat i comprometre's en la defensa dels Drets Humans, la llibertat i la igualtat davant les situacions d'injustícia i discriminació.

C7. Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, respectant els sentiments de pertinença, i valorar les diverses manifestacions culturals i artístiques i el patrimoni material i immaterial per contribuir a la cohesió social i als valors que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària.

C8. Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i comprometre's en la igualtat d'oportunitats, la participació efectiva i la responsabilitat compartida de totes les persones en la societat i l'entorn, superar estereotips i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència.

C9. Valorar críticament les dinàmiques d'interdependència entre diferents factors dins un món globalitzat i les desigualtats i conflictes que es generen, i relacionar les problemàtiques locals i globals per proposar alternatives basades en la cultura de la pau i adquirir compromisos que permetin la consecució d'un món més solidari i sostenible.

ÀREA: TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ (1 curs de 1r a 3r)

C2. Planificar, dissenyar i desenvolupar solucions a problemes tecnològics amb autonomia i actitud creativa, tot aplicant el procés tecnològic, coneixements interdisciplinaris i treballant de manera ordenada i cooperativa, per resoldre problemes o necessitats de manera eficaç, innovadora i sostenible.

C7. Fer ús ètic, sostenible i ecosocialment responsable de la tecnologia, identificant les repercussions i les aportacions, per valorar l'impacte del desenvolupament tecnològic a la societat i a l'entorn.

ÀREA: EDUCACIÓ EN VALORS CÍVICS I ÈTICS

C2. Integrar de forma crítica normes i valors cívics i ètics i actuar i interactuar, a partir del reconeixement de la seva importància en la regulació de la vida individual i comunitària, per aplicar-los de forma efectiva i justificada en diferents contextos i per promoure una convivència pacífica, respectuosa, democràtica i compromesa amb el bé comú i una societat inclusiva.

C3. Integrar i avaluar les relacions sistèmiques entre l'individu, la societat i la natura i l'ecodependència de les activitats humanes, mitjançant la identificació i l'anàlisi de problemes ecosocials de rellevància, per desenvolupar hàbits i actituds èticament compromeses amb l'assoliment d'un estil de vida sostenible.

C4. Desenvolupar i mostrar una adequada estima de si mateix i de l'entorn, reconeixent i valorant les emocions i els sentiments propis i aliens, per a l'assoliment d'una actitud empàtica, respectuosa i acurada envers un mateix, els altres i la natura.

ÀREA: EDUCACIÓ FÍSICA (1r i 2n)

C5. Adquirir actituds, valors i habilitats socials en la pràctica d'activitat física i esportiva per a la millora de la convivència i la cohesió social.

ÀREA: EDUCACIÓ VISUAL PLÀSTICA I AUDIOVISUAL 1r A 3r (VPA o Música com a mínim)

C1. Descobrir manifestacions artístiques contemporànies i del patrimoni cultural, interessant-se per la realitat patrimonial com a part de la pròpia cultura, per reconèixer-les com a testimoni del pensament i com a font d'aprenentatge, prenent consciència de la necessitat de la seva conservació.

ÀREA: FÍSICA I QUÍMICA 1r a 3r (A cada curs oferir BiG o FiQ com a mínim)

C6. Interpretar i valorar la ciència com una construcció col·lectiva en continu canvi i evolució, que requereix la interacció amb la resta de la societat per generar millores que repercutixin en l'avenç tecnològic, econòmic, ambiental i social.

ÀREA: LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA LLENGUA CATALANA I LITERATURA

C1. Descriure i valorar la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.

C10. Posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge.

ÀREA: EMPRENEDORIA (Optativa 1r a 3r)

C2. Col·laborar eficaçment amb altres persones i constituir dinàmiques de treball en diferents contextos, utilitzant estratègies de formació d'equips des del diàleg, l'equitat, el respecte a la diversitat i la inclusió per desenvolupar idees emprenedores.

C3. Promoure actuacions locals i globals compromeses amb la societat i l'entorn, amb visió creativa, emprenedora i compromesa per contribuir al desenvolupament sostenible.

C5. Seleccionar els recursos disponibles en el procés de disseny de les idees o solucions emprenedores, creatives i sostenibles, utilitzant metodologies àgils i actives d'ideació amb sentit ètic i solidari, per donar una resposta sostenible a les necessitats i demandes de la societat.

TAULA 3 | SEGON CICLE D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA - ÀREES OPTATIVES

ÀREA: DIGITALITZACIÓ

C5. Analitzar l'impacte de les tecnologies digitals a la societat, a partir de la identificació dels canvis econòmics i socials a escala global, i aplicar les tecnologies emergents pel disseny de solucions a problemes reals tenint en compte els objectius de desenvolupament sostenible.

ÀREA: ECONOMIA BÀSICA

C1. Reconèixer els rols individuals i col·lectius de les persones dintre del sistema econòmic i constituir dinàmiques de participació ciutadana, prenent consciència de la interdependència dels factors econòmics, per valorar les desigualtats en l'accés als recursos i la distribució de la riquesa.

C2. Integar i promoure pràctiques econòmiques basades en valors humans, solidaris i sostenibles, amb consciència ciutadana, per contribuir a una societat més equitativa, justa i sostenible en un món global i divers.

ÀREA: EMPRENEDORIA (Optativa 4t)

C2. Col·laborar eficaçment amb altres persones i constituir dinàmiques de treball en diferents contextos, utilitzant estratègies de formació d'equips des del diàleg, l'equitat, el respecte a la diversitat i la inclusió per desenvolupar idees emprenedores.

C3. Promoure actuacions locals i globals compromeses amb la societat i l'entorn, amb visió creativa, emprenedora i compromesa per contribuir al desenvolupament sostenible.

C5. Dissenyar solucions emprenedores, creatives i sostenibles, utilitzant metodologies àgils i actives d'ideació amb sentit ètic i solidari, per donar resposta sostenible a les necessitats i demandes de la societat.

C6. Seleccionar els recursos disponibles durant el procés de desenvolupament de la idea o solució creativa, coneixent els mitjans de producció i les fonts financeres, aplicant estratègies de tria dels mateixos per posar en marxa el projecte.

C7. Comunicar-se de manera efectiva i respectuosa, amb l'ús d'estratègies comunicatives diverses, tenint en compte el context i la situació per presentar, exposar i validar una idea o solució emprenedora.

C8. Valorar críticament els aspectes bàsics de l'economia i les finances en relació amb el problema de l'escassetat i la necessitat de triar, així com la interacció entre els agents econòmics, de manera eficaç, equitativa i sostenible per afrontar els reptes plantejats.

ÀREA: EXPRESSIÓ ARTÍSTICA

C1. Descobrir manifestacions artístiques contemporànies i del patrimoni cultural, interessant-se per la realitat patrimonial com a part de la pròpia cultura, per reconèixer-les com a testimoni del pensament i com a font d'aprenentatge, prenent consciència de la necessitat de la seva conservació.

ÀREA: FILOSOFIA

C3. Reconèixer i aplicar les normes de l'argumentació i del diàleg filosòfic, en diferents suports i activitats, per expressar-se amb rigor argumentatiu i desenvolupar el diàleg respectuós i constructiu amb els altres i poder arribar a idees comunes.

C4. Avaluar de manera global, sistèmica i transdisciplinària els problemes ètics i polítics fonamentals i d'actualitat analitzant-los filosòficament per poder tractar-los de manera creativa i prendre una posició.

ÀREA: FÍSICA I QUÍMICA

C5. Analitzar els efectes de determinades accions sobre el medi ambient i la salut, basant-se en els fonaments de les ciències físiques i químiques, per fer propostes d'acció per decidir de manera informada en problemàtiques actuals i adoptar hàbits que minimitzin els impactes mediambientals, que

siguin compatibles amb un desenvolupament sostenible i que permetin mantenir i millorar la salut individual i col·lectiva.

C6. Interpretar i valorar la ciència com una construcció col·lectiva en continu canvi i evolució, que requereix la interacció amb la resta de la societat per generar millores que repercuteixin en l'avenç tecnològic, econòmic, ambiental i social.

ÀREA: FORMACIÓ I ORIENTACIÓ PERSONAL I PROFESSIONAL

C3. Reflexionar sobre l'ésser humà, des de diferents perspectives, psicològica, antropològica i social, mostrant els trets diferencials de forma respectuosa i empàtica per tal de fomentar l'esperit crític envers els altres i l'entorn i promoure el compromís d'un desenvolupament sostenible en la societat.

C4. Integrar la dimensió social i antropològica de l'ésser humà, considerant els factors personals i socioculturals que intervenen en la configuració psicològica de la persona, per desenvolupar, de forma inclusiva, les estratègies i habilitats socials necessàries en l'adaptació als canvis de la societat.

ITINERARIS POSSIBLES

En tractar-se d'una proposta transversal, els itineraris amb els quals es pot introduir aquesta proposta a les aules són molt amplis, sent així que es pot introduir i treballar des de totes les àrees.

RECURSOS COMPLEMENTARIS

En aquest apartat podreu trobar un seguit de recursos complementaris que poden ser de valor a l'hora de programar altres propostes didàctiques per a l'alumnat que ampliïn tot el treballat amb el **Joc dels ODS: Missió 2030**.

Els trobareu classificats en 4 grans grups: 1 grup que són recursos generals sobre els ODS i 4 que es corresponen amb les 4 categories de reptes que es planteja l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat: persones, prosperitat, planeta, i governança.

RECURSOS GENERALS SOBRE ELS ODS	
Cooperativa, A. (2021). 17 lectures per reflexionar en família sobre els ODS. Abacus Cooperativa. https://cooperativa.abacus.coop/ca/comunitats/comunitat-cultural/coneixement-compartit-cultural/17-lectures-per-reflexionar-en-familia-sobre-els-ods/ Duch, M. (2021). 17 activitats artístiques sobre els ODS per l'escola i l'esplai. Fundesplai Món Escolar. https://escoles.fundesplai.org/blog/lleure/17-activitats-artistiques-sobre-els-ods-per-lescola-i-lesplai/ Els Objectius del Desenvolupament Sostenible a l'aula Barcelona + Sostenible. (s. d.). https://www.barcelona.cat/barcelonasostenible/ca/escoles-sostenibles/bulleti/456/els-objectius-del-desenvolupament-sostenible-a-laula GUÍA DE RECURSOS EDUCATIVOS - OBJETIVOS DE DESARROLLO SOSTENIBLE (ODS): 17 objetivos para transformar nuestro mundo sin dejar a nadie atrás. (2022). Fondo Cantabria Cooperativa. https://www.fondocantabriacoopera.org/documents/1910136/2160976/773647/d59891da-6741-9613-8261-56ab124df2c Idescat. Indicadors dels objectius de desenvolupament sostenible de la UE per a Catalunya. (2022). https://www.idescat.cat/indicadors/?id=ods Objetivos de Desarrollo Sostenible. (s. d.). Organización de las Naciones Unidas. https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/ Propostes sobre els ODS. (s. d.). Xarxa de Competències Bàsiques. https://projectes.xtec.cat/xarxacb/propostes-per-als-ods/	

Recursos para los Estudiantes. (2021). Desarrollo Sostenible - Organización de las Naciones Unidas.

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/student-resources/>

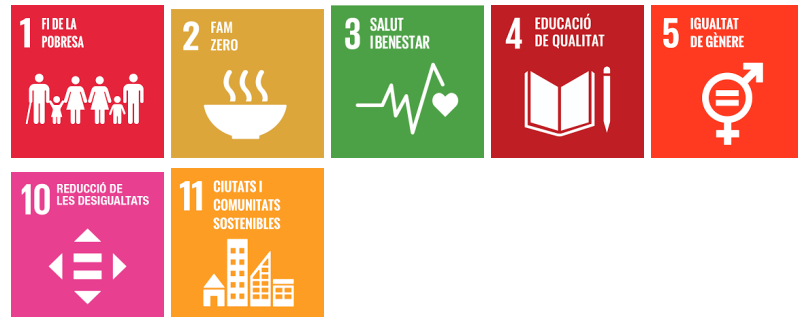
UNESCO en español. (2017). Los Objetivos de Desarrollo Sostenible - qué son y cómo alcanzarlos. YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=MCKH5xk8X-g>

UNICEF y los Objetivos de Desarrollo Sostenible. (s. d.). UNICEF.

<https://www.unicef.org/es/unicef-y-los-objetivos-de-desarrollo-sostenible>

BLOC PERSONES

1 Fin de la pobreza. (s. d.). Universitat de València: Cátedra de Cooperación y Desarrollo Sostenible.

<https://www.uv.es/catedra-cooperacion-desarrollo-sostenible/es/ods-eje-personas/ods-eje-personas/1-fin-pobreza.html>

Educació de qualitat - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).

<https://www.diba.cat/web/ods/educacio-de-qualitat>

Fam zero - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).

<https://www.diba.cat/web/ods/fam-zero>

Fi de la pobresa - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).

<https://www.diba.cat/web/ods/fi-de-la-pobresa>

Fundación Aquae. (2020). *Objetivo de Desarrollo Sostenible 2: Hambre 0.*

<https://www.fundacionaquae.org/wiki/acciones-para-contribuir-al-ods-2-hambre-cero/>

Fundación Aquae. (2021). *Objetivo de Desarrollo Sostenible 1: El fin de la pobreza.*

<https://www.fundacionaquae.org/wiki/10-consejos-para-lograr-el-ods-1-fin-de-la-pobreza/>

Igualdad de género y empoderamiento de la mujer. (2020). Desarrollo Sostenible - Organización de las Naciones Unidas.

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/gender-equality/>

Igualtat de gènere - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).

<https://www.diba.cat/web/ods/igualtat-de-genere>

S3. (2020a). *Educació de qualitat - Objectiu 2030 - Capítol 4.* YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=EfEIF5EdZdc>

S3. (2020b). *Fam zero - Objectiu 2030 - Capítol 2.* YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=I7qPX3w7F8o>

S3. (2020c). *Fi de la pobresa - Objectiu 2030 - Capítol 1.* YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=UGk24ywUfak>

S3. (2020d). *Igualtat de gènere - Objectiu 2030 - Capítol 5.* YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=PXhmyNkgXqE>

S3. (2020e). *Reducció de les desigualtats - Objectiu 2030 - Capítol 10.*

YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=rFHvJ56rb2A>

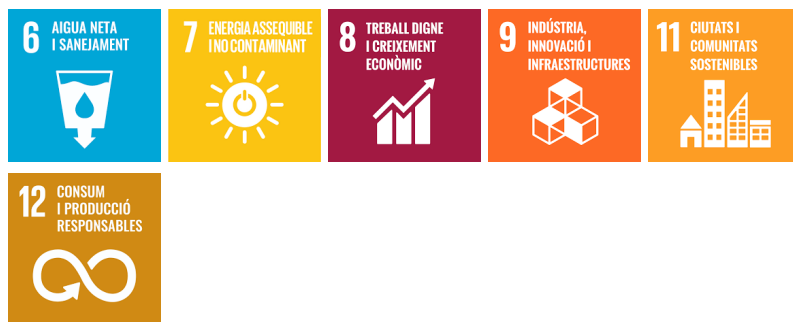
S3. (2020f). *Salut i benestar - Objectiu 2030 - Capítol 3.* YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=oirSwtsOtNE>

Salut i benestar - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).

<https://www.diba.cat/web/ods/salut-i-benestar>

BLOC PROSPERITAT

12 Producción y consumo responsables. (2022). Pacto Mundial.

<https://www.pactomundial.org/ods/12-produccion-y-consumo-responsables/>

Aigua neta i sanejament - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).

<https://www.diba.cat/web/ods/aigua-neta-i-sanejament>

Ciutats i comunitats sostenibles - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).

<https://www.diba.cat/web/ods/ciutats-i-comunitats-sostenibles>

Consum i producció responsables - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).

<https://www.diba.cat/web/ods/consum-i-produccio-responsables>

Consumo y producción sostenibles. (2020). Desarrollo Sostenible - Organización de las Naciones Unidas.

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/sustainable-consumption-production/>

Energia neta i assequible - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).

<https://www.diba.cat/web/ods/energia-neta-i-assequible>

Indústria, innovació i infraestructures - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).

<https://www.diba.cat/web/ods/industria-innovacio-i-infraestructures>

S3. (2020g). *Aigua neta i sanejament - Objectiu 2030 - Capítol 6.* YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=jWJHRtMAN9A>

S3. (2020h). *Ciutats i comunitats sostenibles - Objectiu 2030 - Capítol 11.*

YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=jfT7Bhkm4kA>

S3. (2020i). *Consum i producció responsables - Objectiu 2030 - Capítol 12.*

YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=3u3nB9xTLeU>

S3. (2020j). *Energia assequible i no contaminant - Objectiu 2030 - Capítol 7.*

YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=53AoDdw4-uE>

S3. (2020k). *Indústria, innovació i infraestructures - Objectiu 2030 - Capítol 9.*

YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=D65eS2_4WLg

S3. (2020l). *Treball digne i creixement econòmic - Objectiu 2030 - Capítol 8.*

YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=aaB6W6LtGDM>

Treball decent i creixement econòmic - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).

<https://www.diba.cat/web/ods/treball-digne-i-creixement-economic>

BLOC PLANETA					

Acció climàtica - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).
<https://www.diba.cat/web/ods/accio-climatica>

Aigua neta i sanejament - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).
<https://www.diba.cat/web/ods/aigua-neta-i-sanejament>

Cambio climático. (2021). Desarrollo Sostenible - Organización de las Naciones Unidas.
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/climate-action/>

Ciutats i comunitats sostenibles - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).
<https://www.diba.cat/web/ods/ciutats-i-comunitats-sostenibles>

Consum i producció responsables - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).
<https://www.diba.cat/web/ods/consum-i-produccio-responsables>

Ecoembes: Informe Anual 2021 | Educación ambiental. (s. d.).
<https://ecoembes.com/landing/informe-anual-2021/agenda-2030/educacion-ambiental/>

Energia neta i assequible - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).
<https://www.diba.cat/web/ods/energia-neta-i-assequible>

Fam zero - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).
<https://www.diba.cat/web/ods/fam-zero>

Fi de la pobresa - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).
<https://www.diba.cat/web/ods/fi-de-la-pobresa>

ODS 13: Adoptar medidas urgentes para combatir el cambio climático y sus efectos | Agenda 2030. (s. d.). Universidad Complutense de Madrid.
<https://www.ucm.es/agenda2030/ods-13->

Reducció de les desigualtats - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).
<https://www.diba.cat/web/ods/reduccio-de-les-desigualtats>

S3. (2020b). *Fam zero - Objectiu 2030 - Capítol 2*. YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=17gPX3w7F8o>

S3. (2020c). *Fi de la pobresa - Objectiu 2030 - Capítol 1*. YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=UGk24ywUfak>

S3. (2020e). *Reducció de les desigualtats - Objectiu 2030 - Capítol 10*.

YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=rFHvJ56rb2A>

S3. (2020f). *Salut i benestar - Objectiu 2030 - Capítol 3*. YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=oirSwtsOtNE>

S3. (2020g). *Aigua neta i sanejament - Objectiu 2030 - Capítol 6*. YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=jWJHRtMAN9A>

S3. (2020h). *Ciutats i comunitats sostenibles - Objectiu 2030 - Capítol 11*.

YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=jfT7Bhkm4kA>

S3. (2020i). *Consum i producció responsables - Objectiu 2030 - Capítol 12*.

YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=3u3nB9xTLeU>

S3. (2020j). *Energia assequible i no contaminant - Objectiu 2030 - Capítol 7*.

YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=53AoDdw4-uE>

S3. (2020m). *L'acció climàtica - Objectiu 2030 - Capítol 13*. YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=v1EnEnYmKc4>

S3. (2020n). *Vida terrestre - Objectiu 2030 - Capítol 15*. YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=v4laPekrwnQ>

Salut i benestar - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).

<https://www.diba.cat/web/ods/salut-i-benestar>

Vida d'ecosistemes terrestres - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).

<https://www.diba.cat/web/ods/vida-terrestre>

BLOC
GOVERNANÇA

Aliança per a assolir els objectius - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).

<https://www.diba.cat/web/ods/alianza-pels-objectius>

Alianzas. (2020). Desarrollo Sostenible - Organización de las Naciones Unidas.
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/globalpartnerships/>

Objetivo 16: Paz, justicia e instituciones sólidas archivos. (s. d.). Cooperanda.
<https://cooperanda.org/objetivos-de-desarrollo-sostenible/ods16/>

Pau, justícia i institucions sòlides - ODS - Diputació de Barcelona. (s. d.).
<https://www.diba.cat/web/ods/pau-justicia-i-institucions-solides>

S3. (2020o). Aliança pels objectius - Objectiu 2030 - Capítol 17. YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=DTyvnTPcJbQ>

S3. (2020p). Pau, justícia i institucions sòlides - Objectiu 2030 - Capítol 16.
YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=vh0ljyq_Qks